

Előfizetési árak helyben és vidéken:
 Egy évre - - - - - 12 korona
 Félévre - - - - - 6 korona
 Negyedévre - - - - 3 korona
 Egyes szám ára - - 12 fillér.
 Megjelenik vasárnap és csütörtök reggel.

HATÁRŐR

= UJVIDÉK, 1909. =
 december 23. csütörtök

Szerkesztőség és kiadóhivatal
 Ujvidék, Petőfi-utca 47. szám.,
 ahová a lap szellemi s anyagi részét
 illető közlemények intézendők.
 Ilyen közleményeket és megkereséseket lapunk nyomdája is elfogad

AZ ORSZÁGOS FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT DÉLVIDÉKI ÉS AZ ALFÖLDI FÜGGETLENSÉGI PÁRT UJVIDÉKI HIVATALOS LAPJA.

Lapvezér: Teleki Arvéd gróf.

Kajlinger Ujvidéken.

Kajlinger, a budapesti vízművek volt igazgatója, most Budapest főváros állandó vízmű szakértője, az európai hírvé, kiváló szakember e hó 27-én Ujvidékre érkezik, hogy a város meghívása folytán, annak kérelmére a rég húzódó és tán kátyuba került vízvezetékünk ügyét előbbrevigye.

Bizony nem mai keletű az a munka, mely a vízvezeték kérdésének megoldását célozza. Évek hosszu során át dolgoznak mérnökeink ezen a kérdésen, mely ma sincs egy hajszállyal előbbre, mint voltunk azelőtt, legfeljebb annyi a különbség, hogy ez a kérdés már egy kis vagyont falt fel.

Nem akarjuk a mérnökeinket ezzel akár a kellő szakértelem hiányával, sem pedig pénzelpredálással vádolni, csak magát a tényt konstatáljuk és ez egy-magában is elég szomorú.

A legszomorubb ugyanis az, hogy alig van város, melynek ivóvízviszonyai kedvezőtlenebbek volnának, mint ép Ujvidéké. Nincs vizünk és a mi van, az rossz. Erre rég rájöttek és régen víz után néztek, de maig is megfelelő víz nélkül vagyunk.

Előbb a kamenici szigeten próbálták mérnökeink vizet nyerni, — ezt még Berczeller Lipót nyug. városi mérnök vezette — és az időközben elhalt Karácsonyi gróf, kamenicai nagybirtokos készséggel bocsátotta a szigetet furási célokra a város rendelkezésére. Már már úgy nézett ki ez az ügy, mintha a kívánt víz megvolna, csak meríteni kellene, de ekkor, már-már a siker küszöbén, Stielly mérnök ismeretes esete folytán a vizezeték kérdése maga is a vízbe esett.

Uj mérnöki hivatalt kaptunk és kezdődött minden előlről. A város adta a próbafurásokhoz a pénzt és csak nem tudunk vizet kapni. Már tudniillik megfelelőt.

Most, hogy Kajlinger lejön hozzánk, ismét egy reménységár csillámlik meg: tán most! Tán az ő utbaigazításai nyomán elérhetünk pozitív eredményt. Tán megtaláljuk azt a vizeret, amely megfelelő minőségű és mennyiségű vizet fog nekünk adhatni. Türelmünket türtőztetjük, szívesen elvárunk még egy ideig, meglássuk, mit mond ez a kiváló szakember. De ha ez az újabb szemle

sem hozza meg a kívánt eredményt, akkor nem marad nekünk más hátra, mint átérni a Duna vizére: onnan venni a vízvezetékhez való vizet. Ipari célokra, főzéshez, mosáshoz alkalmasabb víz, mint a folyó vize: szakemberek állítása szerint el sem képzelhető. Ivóvíz céljára pedig furjon a város megfelelő mennyiségű ártézi közkutató. Ez a megoldási mód feltétlenül megbízható, gyorsabb és olcsóbb. Ne kísérletezzünk még tovább. Mert megeshetik, hogy úgy járunk, mint amikor a szülésnél a gyereket megmentik, de az anya elpusztul. Mit ér nekünk, ha még évekig elkísérletezzünk és évek multán tán ráakadunk a kérdés nyitjára és közben elpusztit benünket a tifusz és ezerféle nyavalya, ha eközben elég a vagyónk, házunk, mindentünk s a tüzet nem tudjuk oltani, mert nincs vizünk, ha tizezreket ölünk bele és mi a vízvezeték nem érjük meg? Mentsük meg az anyát. Nekünk kell viz. És ne csak az utókorról gondoskodjunk. A jelenről meg ne feledkezzünk.

Arra kérjük a város takarékoságáról ismeretes érdemes polgármesterét, hogy egész energiájával „feküdjön rá, — ahogy mondani szokás, — erre az ügyre. Ne engedjen se több pénzt, sem több időt elkölteni meddőnek látszó kísérletekre és vegye fel programjába: Menjünk át a dunai vízvezetékre.

Es csinálja meg! Gyorsan! Sürgösen! Haladéktalanul! Mentse meg ezt a várost, mely fejlődik, izmosodik és vele együtt aránytalanul szaporodik a halálozási tabella is.

Higye meg: szobrot fogunk emelni neki érte. Övezve az elismerés babérjával. Csak csinálja meg. Erre kérjük városának 35.000 polgára nevében!

Mérnöki karunkat pedig arra kérjük, ne csüggedjenek az eddigi saját hibájukon kívül eső balsikerek miatt, hanem fokozott kedvvel lássanak hozzá ennek a kérdésnek további halasztást már nem tűrő megoldásához.

Balla Aladár újból főispán — Ujvidéken. Illetékes körökből vett értesülés szerint Balla Aladár újból ki fog nevezetni Ujvidék sz. kir. város főispánjává s ehez még egy szomszéd megyei főispánságot is kapna. Balla Aladár, mint szintén értesülünk, e kettős főispánságot el is fogja fogadni, bárha más előkelő állásra is deználva van. E hir már is városzszerte elterjedt és amely megdöbbe-

nést keltett bizonyos körökben, ép oly őszinte, lelkes örömmel fogadják a függetlenségi és 48-as párt hívei, akik persze e hirnek mielőbbi megvalósulását szívből óhajtják, bár tudják, hogy Balla Aladár részéről áldozat-számba megyen.

A középosztály.

A tapasztalatok, statisztikai számok bizonyítják, hogy az olyan államokban van legkevesebb gonosztevő, ahol a lakosság között — mérsékeltében bár — de meglehetősen általánosságban elterjedt jólét uralkodik. A hol sem az egyik résznek túlnagy szegénysége, sem a másiknak túlnagy gazdagsága az általános egyensúlyt föl nem billenti. A tapasztalatok bizonyítják azt is, hogy minden nemzet jóléti középosztályában uralkodik a legtöbb becsületesség, vallásosság, és erkölcsösség is. Ehhez a középosztályhoz, álláskülönbsége nélkül az összes lakosságot számítjuk, amely egyaránt távol a feleslegtől úgy, mint a hiánytól, tisztességes és közhasznu hivatásból és keresetből táplálkozik: polgár és paraszt, magas és alacsony rangú katonai és polgári tisztviselők, tudósok és iparosok, jómóduak és kevésbé tehetősek. Valamennyinek az elégséges kereset vagy jövedelem biztosítása vagy növelése végett, az egyszerű, rendezett házi élet fekszik szívében. A törvényes rend fentartása, a jó és helyes gyermeknevelés.

Az ő soraikban nyilvánul meg az igazi polgári erény, a békeszeretet, jóltevés, a közérdek iránti érzék és az uralkodó ház iránti szeretet és hűség. Még háboru és vészek idején is a középosztály tagjai állítják a legeliszántabb védőket a haza veszélyeivel szembe, akik magasztosabbért küzdenek, mint katonai becsületért, katonai zsoldért csupán.

Ez a középosztály képezi tulajdonképeni magvát minden népnek. Ezt tisztán és nagynak megtartani, képezze tehát minden kormány legfontosabb feladatát. Mert neki és egyedül neki köszöni erejét és erősségét nagy vállalatokra, neki köszöni a nemzetek közt szerzett dicsőségét és tudomány, művészet, ipar és kereskedelem terén kivívott fényét. A leggazdagabb osztály egyes tagjai, mert számuk aránylag igen kicsi, kevesebbet nyújtanak, de még kevesebbet nyújtanak a legalsóbb rendűek, mert ezek maguk is gyámolításra szorulnak. A legvagyonosabbak fenhéjazása és túlnagy ragyogása ép úgy, mint a legszegényebbek szükségése és nyomora egyaránt veszélyeztetik az államtest egészséges életét. Ezt tudta az ókor és a mértékletlen vagyonosodás, valamint a mértékletlen szegénység keletkezésének többféle, habár némileg gyámoltalan módon

BOGDÁNY és TÁRSA
 Budapest,
 VI. Dalmok-utca 12. sz.
 Telefon 988.

Központi fűtés, szellőztetés, vízvezeték, csatornázás és világítás berendező vállalat.

Ujvidék, Tököly Imre-utca 11. Telefon 219.

utját állotta. Mózes a jubileumi évet találta ki, Lykurgos a birtokközösséget, Róma az agrár törvényt, — de hiába.

Később bizonyos törvényeket alkottak a szegénység távoltartására, de nem annyira a régiak nemes értelmében, mint gyermeki nyárs-polgári büszkeségből, hogy a népnek felsőbb és alsóbb köreit egymástól határozottabban kitüntessék. A mai korban azonban nem egy állam kormányzata ahelyett, hogy a tulajdon arányosabb megosztásának kedvezne, arra lát-szik törekedni, hogy a középosztály meggyöngüljön, úgy hogy a nemzet legvégül csekély-számu milliomosok- és uradalmakra, de a szegények és koldusok végtelen tömegére oszla-n a szét.

Államférfiaink és üzletembereink maguk is nem ritkán megijednek a városok és falvak egyre növekvő elszegényedésétől és ennek megakadályozása végett eszközöket és módokat keresnek. Jogosan azonban nem kellene megijedniök a mérhetlen vagyon kevesebb felhalmozódásától, amely az ország néhány nagy-jainak, vagy néhány gyárosainak, üzerek, nagykereskedők és pénzváltók birtokában hal-mozódik. Mert a gazdagság emelkedése természetes viszonyban áll az általános jólét súlye-désével.

T. olvasóinkat, akik egyik-másik negyedről hátralékban vannak, tisztelettel kérjük, hogy ezen hátralékos tartozásukat mielőbb beküldeni sziveskedjenek. E cél-ból a mai számhoz „*Postautalvány*“-t mellékelünk részükre.

Csak bátrak legyünk! „Országos Hírlap“ címén Lányi Mór orsz. képviselő szerkesztésében új — függetlenségi és 48 as párti — politikai hetilap indult meg e hó 19-vel, amelyben *Balla Aladár* volt ujvidéki főispán fenti cím alatt a következő figyelemre méltó buzdító szóza-tot intézi az új lap olvasóihoz: „Amely politikai eszméért, politikai programért a nemzetet fentartó néprétegek, a nemzet dolgos munkás része lelkesedik, azt leg-feljebb ideig-óráig kijátszani, de érvénye-sülésében végleg megakadályozni nem

lehet. Ilyen politikai program ezuttal Magyarországon az önálló nemzeti bank. Ha az önálló nemzeti bank harcosai tábo-rából a megcsillogatott hatalmi kincses-láda néhányat kicsalt, még sem lettünk kevesebbek, mert a pulyák, gyenge meg-győződésű harcosok helyébe mások, újabb harcosok kerülnek. Ilyen ime a most megindult „*Országos Hírlap*“. Az önálló nemzeti bank meglesz, mi győzni fogunk, mert az államot fentartó, dolgozó nép velünk és nem a kishitű politikusok ol-dalán van“.

Tvh. biz. tagválasztás. A III. választó-kerületben Martonoski Tivadar elhalálása és Macedonics Vlada lemondása következtében két tvh. biz. tag állása üresedésben lévén, ezen tvh. bizottsági helyek betöltése céljából e hó 28-án fog a választás megejtetni. Választási elnökül Bradvarovics Koszta trh. biz. tag, helyettesül pedig Lákics János vár. aljegyző küldetett ki és a választás helyéül a belvá-rosi g. kel. szerb (hántéri) iskola jelöltetett ki.

Szilveszteri mulatság. Az ujvidéki Lloyd ez idén is szilveszteri mulatságot rendez, mely iránt a közönség körében már most is élénk érdeklődés mutatkozik. Akik meghívásokra igényt tartanak jelentsék ezt a Lloyd titkárnál.

Esküvő. Baumhauer János műszaki tiszt kedves és szeretetreméltó hugát: Elzát e hó 20-án vezette oltárhoz Kohuth Mihály kiskéri áll. isk. igazgató-tanító.

Halálkozás. Eckert János felső kereske-delmi isk. tanárt súlyos gyász és csapás érte e hó 20-án, midőn neje: szül. Szohner Irma életének 52-ik, boldog házasságának 32-ik évében szívszélhűdés következtében hirtelen elhunyt. A gyászhir városszerte megdöbbenést és élénk részvétet keltett, mely a f. hó 22-én végbement temetés alkalmával is imponzástul megnyilatkozott.

Eljegyzés. Dürbeck Irmuska kisasszonyt eljegyezte Stampfer Tamás Szilberekéről.

Hímen hír. Dénes Lajos nagyrocei tanár e hó 26-án vezeti oltárhoz Fischer Margit kisasszonyt, Fischer Jakab az izr. hitközség főjegyzőjének kedves, szeretetreméltó leányát.

beteges keresték fel és nem tuzok, ha azt állit-tom, hogy egy kis erdőre való mankó maradt itt az ártézi fürdő vizétől meggyógyult bete-gektől. És mégis hogy van az, hogy főleg a köznép használta ezt a fürdőt? Ennek egyet-len magyarázata talán a fürdőnek tulprimitív, hogy ne mondjam szégyenletes állapotára vezethető vissza. De azért sok-sok uri beteg uem győzi eléggé magasztalni a víz varázsla-tos hatását.

Érdekes, hogy a régi fürdőben, mintegy 8—10 kádban egy év alatt közel 25000 ember fürdött meg. Egy napra átlag 70 fürdőző jut, de télen rossz időben (és amellet hogy a fürdőhelyiségben váróterem sem volt, ami leg-inkább vis-zatartotta a fürdeni akarókat attól, hogy télen az ártézi fürdőbe járjanak) csak 30—40 fürdőző volt, ellenben nyáron egy napon 120—130-an is fürdöttek. Tíz kádnál ez egy szép rekord.

Ezek az okok indították városunk törvény-hatósági bizottságát arra, hogy a régi viskóból esőszlakást csináljon és a kuttól mintegy 150 méterre, közvetlen a városban diszes, modern és hatalmas fürdőpalotát építsen. Az új fürdő-épület büszkén hirdeti ennek a már nagyhirű viznek diadalát és tanúságot tesz arról, hogy most már ily hatalmas épületre van szükség, amely befogadni legyen képes azoknak a szá-mát, akik ennek a kutnak a vizét keresik fel.

Köröskörül a város áldozatkészsége foly-

Betörés. Ernszt János és fia Kossuth Lajos utcai nagytözsdejébe szerdára virradó éjjel a kapubejárat alatt levő, az üzletbe vezető vas-ajtó keresztvasának lefeszítése és az ajtó zárának álkulcsossal történt kinyitása után is-meretlen tettes behatolt és a kézi pénztárban elhelyezett mintegy 200 k. készpénzt, 332 k. értékű váltóúrlapot és 2018 k. 50 f. okmány-bélyeget elrabolta. A betörést csak a reggeli órákban az üzlet kinyitásakor vették észre. Az esetről nyomban értesített rendőrség a nyomozást megindította.

A Balneologiai Értesítő az ártézi vizünk-ről. Magyarország legelőkelőbb balneologiai szaklapja: a *Magyar Balneologiai Értesítő* december 20-án megjelent legújabb számában nagy kitüntetésben és elismerésben részesítette a mi városi ártézi fürdönket, amennyiben a lap tudós szerkesztője: *Hankó Vilmos dr.*, a Magyar Tudományos Akadémia tagja, a lap 5-ik oldalán „A Magyar ásványvizek fellendülésé-nek a feltételei“ című tartalmas és tudomá-nyos érvekben gazdag cikkében egy helyen így ír: „*A jódtartalmu vizeknek legkiválóbb képviselői: csizi, ujvidéki ártézi viz. Sem az orvosnak, sem a közönségnek nincs tudomása arról, hogy mit adott ezekben a vizekben a jóságos természet. Népszerű és szakszerű is-mertetésekkel kell a közönségnek és az orvo-soknak a figyelmét ezekre a vizekre felhívni.*“

Dalestély. A Frohsinn nevű dalárda, mint minden évben, az idén is karácsony másod ünnepén, dec. 26-án dalestélyt rendez Récesei vígadótermében. A műsor változatos számai biztosítékot nyújtanak arra nézve, hogy ez az estély az azon résztvevőknek kellemesen szórakoztató estüül szolgáljon.

A helypénz ellen. Az ujvidéki ipartestület küldöttsége Witz Ferenc elnök vezetése alatt e hó 20-án jelent meg Dr. Demetrovits polgár-mester előtt s itt nevükben Pekló Béla fej-tette ki a helypénz beszüntetése iránti kérel-mük indokait. Polgármesterünk bár maga részéről nem tehetett kötelező ígéretet, mégis azt a megnyugvást keltő választ zdtá, hogy kérelmüket a méltányosság keretén belül teljesíteni óhajtja, a helypénz kérdése különben

TÁRCA.

Az új ártézi fürdőről.

A *Határőr* eredeti tárcája.

Ki ne ismerné azt az alacsony favázás viskót, amelyet télen a hideg és szél járt át és amelyből, ha ketten bementek, háromnak kellett kijönnie, különben nem férték volna el — és amely viskó az ártézi fürdő nevére hallgatott? Ki ne ismerné ezt a kis házikót, mely minden hibája és hiánya dacára annyi száz és száz embernek visszaadta megtámadt egészségét? Ki ne látta volna még azt a nép-sokaságot, amely annál a kis fakuckónál türe-lemmel várakozott, míg reá került a sor? És ki ne tudna sok-sok olyanról, akik ebben a primitív fürdőben nyerték vissza egészségüket?

Pedig soha egy szál plakátot nem láttam, amely ezt a fürdőt hirdette volna, soha egy sor újságeikket a fürdő érdekében nem jelen-tettek meg és mégis messze vidéken, jóval megyénk határain is tul, hálával gondolnak az ujvidéki ártézi fürdő „áldásthözó vizére“, — ahogy a köznép nevezni szokta. Már évekkal ezelőtt, mintegy tíz éve annak, hogy vegyé-szek dus jódtartalmonak találták ezt a vizet, melynek gyógyhatását hamarosan felismerték és minden orvosi javalat nélkül különösen kösz-vényesek, csuz, reumás, görvélyes és vérbajos

tán husz holdas park van beültetve, mely Ujvidék sétányhiányát fogja pótolni. Akik a sétány elültetését látták, határozottan azt állit-ják, hogy a park az egész fürdőkomplexumnak, de a városnak is büszkeségére fog válni. Egy-két év még bele fog telni, míg a park a maga egészében fog pompázhatni, de akkor és ezt már előre lehet megjósolni, városunk polgárságának kedvenc tartózkodási helye lesz. A park különben Stanojevits zseniális főker-tészünk mesterműve.

A park elején van az épület elhelyezve. Külsője meglepően impozáns. Kivitele, méretei egyaránt megragadják a nézőt. Az épület előtt teljesen kész remek angol sétány diszeleg. A főbejáratból a kupolacsarnokba lépünk, mely bármely fővárosi középületnek is diszére vál-hatna. A kupolacsarnokban gazdag plüskörön-dök vannak elhelyezve és egyuttal várakozó-helyiségül is szolgál. Jobbkézről van a pénztár, balkézről az iroda és a fürdőorvos rendelő-szobája.

A kupolacsarnokból két szép, világos és így barátságos folyosó vezet balra is, jobbra is. Balfelől vannak a luxuskabinok és az I. osztályu kádhelyiségek. A luxuskabinok minden várakozást felülmúlnak. Elegáns fayence me-dencék, elegáns berendezés. Bármely magán-ház pazar fürdőszobájánál is nagyobb fénynyel felszerelve és berendezve. Az I. osztályu kabinok azonosak a luxuskabinok berendezé-

is tanulm érdeke sze legközele

Téli mester b kikötők u ban tárgy hogy a s tavasszal bajai teli jelentik, kiépítését

Kétk tése célja az ezüst most már megkezdil Magyarors kétkoroná

Halál tokos, m évében h elhunyt f a hódság a megyei általános alkalmáva is kifejeze

A ku cég alatt vőgyár“ f donába m „Kulai J ság“ bej. dás Fábía váth Mil alaptökéje

Jóvál velésügyi egyesület bályait jó

Állan részére a engedélye

sével, csa pás felér folyosók A folyosó mely a v sára szolg

A ku mentén v szerelt h külön fér tesebb, a folyosó ba zett veno részére. A berendezé

A ku balra az mindenbe vannak c plüsgarnit Jobbkézr

Enne sem mar pája meg helyiség. szép fay lépünk, a Ez valós cia, pra medence épület le hideg és elhelyezv

is tanulmány tárgyát képezvén, annak a közérdek szempontjából leendő megoldása iránt a legközelebbi közgyűlés fog dönteni.

Téli kikötő — Baján. A szegedi polgármester budapesti utazása alkalmával a téli kikötők ügyében is folytatott a miniszteriumban tárgyalásokat és azoknak eredménye az, hogy a szegedi téli kikötő építését már a tavasszal megkezdik. Ezzel kapcsolatban a *bajai* téli kikötőről is megbízható forrásból jelentik, hogy a szegedi és bajai téli kikötők kiépítését egy időben kezdik meg.

Kétkoronások. Az éreforgalom megkönnyítése céljából már régen szüksége mutatkozott az ezüst forintosok bevonásának. Lassanként most már bevonják az ezüst forintosokat, mert megkezdik az új kétkoronások veretését. Magyarországon is, Ausztriában is 50—50 millió kétkoronást vernek.

Halálozás. Korény Béla hódásági földbirtokos, megyebizottsági tag életének 59-ik évében hosszas szenvedés után meghalt. Az elhunyt fáradhatatlan tevékenységet fejtett ki a hódásági közügyek előmozdításáért s mint a megyei társadalom ismert munkás tagja is általános becsülésnek örvendett, mi a temetése alkalmával megnyilvánult tömeges részvétben is kifejezésre jutott.

A kulai posztógyár. A Fejes és Nagy cég alatt fenálló „Kulai Gyapjufonó- és Szövőgyár” f. nov. 18-án részvénytársaság tulajdonába ment át, mely társaság az üzemet „Kulai Magyar Posztógyár Részvénytársaság” bej. cég alatt folytatja igazgatóul Dudas Fábian mérnök, h. igazgatóul pedig Horváth Mihály választott meg. A társaság alaptőkéje 150,000 k.

Jóváhagyott alapszabályok. A földmivelésügyi miniszter a szabadkai gazdasági egyesület (ezelőtt szabadkai gazdakör) alapszabályait jóváhagyta.

Állami segély. A palánkai hajós otthon részére a belügyminiszter évi 1000 kor. segélyt engedélyezett.

sével, csak épen fayence kádak helyett pompás fehér emailkádak és zuhanyok vannak. A folyosókon vastag szőnyegek, csinos fauteilek. A folyosó végén egy dusan felszerelt könyvtár, mely a várakozó közönségnek szórakoztatására szolgál.

A kupolacsarnoktól jobbra vezető folyosó mentén van a legnagyobb bőkezűséggel felszerelt hidegvizgyógyintézet. Külön női és külön férfi osztály. Ami e téren a legtekélyesebb, az mind ehelyütt egyesítve van. A folyosó bal oldalán vannak a szépen berendezett vendégszobák bennlakó fürdővendégek részére. A folyosó végén a komforttal és csinnal berendezett vendéglői helyiségek vannak.

A kupolacsarnokból lemenve a földszinten balra az I. osztályú fürdők felszerelésével mindenben vetekedő II. osztályú kádhelyiségek vannak elhelyezve. Csupa fehér emailkád, plüsgarnitúra. Másutt I. osztálynak is beillene. Jobbkézről a gőzfürdői helyiségekbe jutunk.

Ennek a berendezése egy szemernyivel sem maradt a fővárosi diszes gőzfürdők pompája megett. 54 tágas, világos, csinos öltözőhelyiség. Lépcsők vezetnek a fürdőbe. Előbb szép fayenceburkolatu előfürdési helyiségbe lépünk, ahonnan a nagy medencéhez jutunk. Ez valóságos látványosság, kényelem, elegancia, praktikusság összpontosítva. A falak, medence csupa fayence. A nagy medence az épület legsikerültebb része. A medence fölött hideg és meleg vizet szolgáltató szökőkút van elhelyezve.

Kivándorlás a megyéből. A legutóbbi megyegyűlésen előterjesztett alispáni jelentés szerint f. é. január 1-től november 30-ig 6641 egyén hagyta itt Bács Bodrog vármegye áldott földjét. Ezekből Amerikába vándorolt 4837 egyén.

Komlóraktár Hódáságon. A földmivelésügyi miniszterium kezdeményezésére Hódáságon komlóraktárt létesítenek. A raktár lehetővé teszi a termelőknek, hogy ne adjanak tul a termésen, ha az árak nagyon alacsonyak. Hódáságot azért választották a raktár helyéül, mert ez a komlótermelők központjában fekszik.

A lapok megrendelése. A Kuria érdekes és a közönséget is érdeklő ítéletet hozott, amelyben kimondja, hogy mindenki, aki huzamosabb ideig elfogadja a neki postán kézbesített lapot, annak árát még akkor is meg kell fizetnie, ha a lapot nem rendelte meg. Még érdekesebb az ítélet ama kijelentése és megállapítása, hogy az ilyen perekben nem az adós lakhelyén levő bíróság az illetékes, hanem az, amely ott van, ahol a lapot készítik, vagy postára teszik.

Az állatlétszám Bácskában. Bács-Bodrog vármegyében az idén összeirták a szarvasmarhákat. Eszerint 1909-ben volt 6.239,801 élő marha tehát 2.210,613-al kevesebb mint 1908-ban. Ezek közül volt magyarfajta 221.080; pirostarka 3.253,477; borzderes 178,101; egyéb tarka, 617,512, bivaly 186,586 Ló volt 120,397; sertés 276,544; juh 220,265; szamár 461; öszvér 12; kecske 276.

Tisztelt olvasóink! Bizonyára szívesen fognak megismerkedni a „Scott-féle Emulsió”-val, mely általánosan ismert háziszser, vagyis csukamájolaj, csak hogy az utóbbit teljesen jó ízű és könnyen emészthető formában nyújtja. Gyermeknek különös előszeretettel veszik be a „Scott-féle Emulsió”-t, mert jól ízlik. Kapható a gyógyszerárakban.

Immár köztudomásu, hogy az annyira rettegett **vakbélgyulladás** ott szokott fellépni, a hol már előzőleg hosszabb ideig tartó székrekedés állott fenn. A vakbélgyu-

A nagy medence helyiségéből a száraz légkamrába, majd a gőzkamrába, a tágas dörzsölőhelyiségbe, tovább menve egy újabb fayencos langyos vizű medencéhez jutunk. Innen lépünk be a zuhanyozó terembe, hol kilencféle zuhany áll a fürdőző rendelkezésére. Majd ismét egy medence jön, hol hideg víz hűti le a fürdőből távozót. Ebből a helyiségből a fodrászterembe, a manicüröző és tyukszemvágó terembe jutunk, ahonnan végül a kerevetekkel telerakott pihenőbe lehet jutni, mely helyiségbe nyit be az olvasóterem ajtaja.

Számtalan ujság, egész könyvtár áll a közönség rendelkezésére. A folyosókon van a fangó gyógyintézet. A gőzfürdő öltözői előtt van a mérleghelyiség. A nagy kupolacsarnok alatti vestibüleben van a telefonszoba, mellette íróasztalok teszik tökéletessé a kényelmet. És így tovább.

A gépházról, a gőzmosódáról stb. mellék-helyiségekről nem is szólnunk. E rovat terjedelme nem engedi meg, hogy ezekre is kitérjünk.

Egybevetve az egészet: ez a fürdő diszére válik a városnak és nem tulozunk, ha azt mondjuk, hogy büszkék lehetünk legújabb közintézményünkre, melynek tökéletessége érdekében Demetrovits Vladimir dr. polgármesterünk, Profuma Béla alpolgármester és a mérnöki hivatal részéről Kürti János mérnök belevesték neveiket az elismerés könyvébe.

A fürdő január másodikán nyílik meg.

ladás ellen tehát úgy védhetjük meg magunkat legjobban, ha reggelente 1/2 pohár természetes **Ferencz József**-keserűvizet iszunk, mely a székrekedést gyorsabban és kíméletesebben gyógyítja, mint bármely más orvosság.

Vasuti előmunkálati engedély meghosszabbítása. A kereskedelemügyi miniszter Gferrer, Schoch és Grossmann budapesti építési vállalati cégnek a tervezett titel-nagybecskerek h. é. vasutvonal, Perlasz állomástól Csanta, Baranda és Opovó községek határain át a torontáli h. é. vasutak nagybecskerekpancsovai vonalának Torontálvásárhely állomásig vezetendő szabványos nyomtávu gőzüzemű h. érdekű vasutvonalra a vasuti előmunkálati engedélyt egy évvel meghosszabbította.

Az aradi vesztőhely sorsjátéka. Arad város közönsége 100000 k. kölcsönt vett fel az aradi vesztőhely megváltási árának részbeni fedezésére. A még hiányzó összeget a folyamatban levő sorsjátékból reméli pótolni a bizottság. Barabás Béla orsz. képviselő, a bizottság elnöke, a hazafias közönség párttagasába ajánlja a sorsjátékot amely lehetővé teszi, hogy 1910-ben az aradi golgotha a nemzet tulajdona legyen. Egy sorsjegy ára 1 k. A huzást január hó 8-án okvetlen megtartják. Sorsjegyek rendelhetők a központi irodában: Budapest, VII. Akácfa utca 39. Minden 30 drb sorsjegy után megküldi a bizottság ajándékkul az Aradi Vértanúk Albuma című gyönyörű díszmunkát, melynek bolti ára 20 k.

Uj Idők. A hosszú téli esték unalmas óráit vidámmá és kellemessé tudja varázsolni Herczeg Ferenc kiünő hetilapja, az Uj Idők, amely ma nagyobb apparátussal szolgálja céljait, mint valaha. A cél pedig: olyan lapot adni, amely előkelő színvonalon álljon s mindenben kielégítse a művelt magyar család igényeit. E cél érdekében a szerkesztő Herczeg Ferencen kívül a magyar irodalom legjelesebbjeinek munkájából közli azoknak színe-javát: regényt, elbeszélést, cikket, verset. A külföldi szépirodalom minden jelentősebb munkáját is feltaláljuk benne. Ami érdekes esemény nálunk és a külföldön előfordul, azt legnagyobbbrészt illusztrálva ismerteti. Horkayné az Uj Időkben szól hozzá az aktuális és érdekes eseményekhez a maga előkelő és elmés modorában. Az „Egy önkéntes naplója” kedves humorában a katonaelet ötletes, tréfás rajzát kapjuk. Eleven, elmés és okos szórakoztatónk az Uj Idők, amelynek minden egyes száma a legelőkelőbb irodalmi színvonalon áll. Az Uj Idők előfizetési ára negyedévre 4 k., egész évre 16 k. Kiadóhivatal: Budapest, VI. Andrassy-ut 10. sz.

L á z

és egyéb gyengítő betegségek után a teljes egészség gyors visszanyerésére a

Scott-féle csukamájolaj Emulsió biztosan kipróbált szer.

3-5

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védelmét — a halászt — kérjük figyelembe venni.

Kellemes ízű és könnyen emészthető és ennélfogva sokan vehetik, a kik más szereket nem tudnak bevenni.

A SCOTT-féle EMULSIÓ azonfelül sokkal hatásosabb is. A tisztaság ideálja.

A SCOTT-féle EMULSIÓ a legkiválóbb.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fillér. Kapható minden gyógytárban.

Naponta érkező csemege ujdonságok óriási választéka *Wagner* csemege-üzletében Ujvidék.

Borzasztó, ha az ünnepre

a gyermekek megbetegednek, vagy csak rosszul is érzik magukat. Nyomott a kedv ilyenkor az egész házban és igazi jókedv csak nem akar gyökeret verni. Éppen ezért ilyen időben kettőzött gonddal óvják a kicsinyeket és ebben Fay valódi szódai ásványpasztillája kitűnő szolgálatot tesz. A hol észszerűen használják, ott a torok és a légzőszervek izgatása csaknem sohasem fordul elő vagy legalább a leggyorsabban megszűnik. A szódai minden érzékeny szervezeten valóban jótétemény. Ára csekély 1 korona 25 fillér egy skatulya, a melyet minden gyógyszerárban, drogériában és ésványvizkeskedésben meg lehet venni. De utaztatot földháródnva vissza kell utasítani.

Vezérképviselő: Ausztria-Magyarországra: W. Th. Guntzert, cs. és kir. udvarszállító Wien, IV. Gr. Neugasse, 17.

Irodalom.

A modern ujságírás. Ismeretes, hogy az olvasó-közönség napjainkban milyen igényeket fűz az ujságíráshoz. Nem lehet ma már a közönséget semmiféle ügyeskedéssel és csillogó külsőségekkel félrevezetni. Első sorban következetes, igaz és lélekből fakadó politikai irányt követel, amely nem a hatalom érdekei után szaladgál és nem üzleti célokat hajszol, hanem férfias, szívós és önzetlen munkával szolgálja a maga elé kitűzött irányt. Emellett a közönség jó és gyors értesültséget is kíván a laptól. Ma már a modern kor igényei szerint csaknem az expressz vonat is csigalassúsággal közlekedik. Telefonösszeköttetésekkel és sürgönyökkel bonyolítjuk le sürgősebb érintkezéseinket. Iparos, kereskedő, földbirtokos, köztisztviselő és minden intelligens ember ezer érdekszálakkal van a legfrissebb üzleti értesítésekhez, tőzsdei hírekhez és a napi események ismeretéhez fűzve. Nem lehet megvárni, míg mások mindent előbb megtudnak és az események ismeretéből maguknak hasznot merítenek. Mindent megelőzve gyorsan és hitelesen kell értesülni az események lefolyásáról. Ez a mai kor legelső rangú kívánsága. Mindezeknek a feltételeknek teljes mértékben megfelel a „Magyarország”, amely az ország egyik legelterjedtebb és legtekintélyesebb politikai lapja és amely következetes, önzetlen és hazafias irányával rég kivívta a magyar közönség osztatlan elismerését és bizalmát. A „Magyarország” páratlan technikai tökéletességgel gyűjti össze naponként a világeseményeket és juttatja azokat már kora reggel az olvasó közönség kezeibe. Nem kell várni félnapokat, míg valaki tájékozva lesz az eseményekről, mindenki a legtávolabb eső vidéken is már korán reggel megtudhatja, mi történt a nagy világban? A „Magyarország” értesülései megbízhatóak, tudósításai igazak és érdekesek. Emellett minden sora oly válogatottsággal van szerkesztve, hogy mindenki bizalommal viheti be a lapot családjá körébe is. A „Magyarország” kiadóhivatala (Budapest, Teréz-körút 19.) bárkinek készséggel küld mutatványszámokat. A „Magyarország” előfizetési ára egy óra 2 k. 40 f., negyedévre 7 k.

Felelős szerkesztő: Pap Sándor.
Laptulajdonos: Balla Árpád.
Igazgató: Zambauer Ágoston.

Hirdetések.

30634. sz.

Kig. 1909.

Versenyárgyalási hirdetmény.

Ujvidék szab. kir. város tanácsa a nyilvánosságú jellegű kórház, a városi szegényház és egyéb intézmények részére az 1910. év

folyamán, esetleg három éven át szükséges élelmi szerek, fűszerek, gyarmatárúk, festékek és anyagok szállításának biztosítására folyó évi december hó 28-án d. e. 11 órakor a városi tanács kis tanácstermében nyilvános versenyárgyalást fog megtartani.

A szállítások a következő csoportok szerint lesznek biztosítva:

I. Husneműek: I. oszt. marhahus kb. 6500 kg., borjnhus kb. 2000 kg., bárányhus kb. 180 kg., birkahus kb. 320 kg., leveshez való marhacsont kb. 150 kg.

II. Disznóhús kb. 450 kg., disznózsir kb. 1200 kg., továbbá különféle henteskészítmények szükséglet szerint.

III. Pékáruk. Kenyér kb. 15000 kg., zsemlye és kifli kb. 50000 db, tejes kenyér kb. 200 kg.

IV. Tej és tejtermékek. Tej kb. 12000 liter, vaj kb. 20 kg, tejföl kb. 15 liter, tehénturó kb. 50 kg.

V. Liszt és kásaneműek. 0-ás kb. 25 kg., 3-as kb. 1000 kg., 4-es kb. 120 kg., 7-es kb. 800 kg., árpadora kb. 250 kg., árpakása kb. 50 kg.

VI. Italok: világos sör kb. 250 liter, dupla maláta sör kb. 150 üveg, szódavíz kb. 2500 üveg félliteres palackokban, cognac kb. 30 liter, rum kb. 20 liter félliteres üvegekben.

VII. Csirke kb. 300 db, kacsa kb. 100 db, tojás kb. 5000 db.

VIII. Fűszerek, gyarmatárúk, petroleum.

IX. Anyagok, festékek, gépolaj stb.

Ez utóbbi két csoportra vonatkozó szükségleti kimutatás a kórház gondnokánál kapható. Minden csoportra nézve külön-külön ajánlat adandó be, a IV. VI. és VII. csoportoknál az egyes cikkekre nézve (különösen östermelők részéről) külön ajánlatok is adhatók be.

Az. V. VI. és VIII. csoportokban megjelölt cikkekből az ajánlattevő nevével ellátott és lepecsételt minták melléklendők, melyek fel nem számíthatók és vissza nem követelhetők.

Csak a szabályszerűen kiállított, pecséttel lezárt, sértetlen borítékban elhelyezett és közvetlenül, vagy posta útján beadott, illetve fent kettő időpontig beérkezett ajánlatok fognak tárgyalás alá vétetni; elkésetten beadott, nem szabályszerűen felszerelt, továbbá utóajánlatok figyelembe nem vétetnek.

A borítékban a hirdetés számára való hivatkozás mellett feltüntetendő, hogy az ajánlat mely csoportra és szükségleti cikkekre tételik.

Bánatpénzül az I. csoportra 700 korona, a II-ik csoportra 250 korona; a III-ik csoportra 500 korona, a IV-ik csoportra 250 korona, az V-ik csoportra 50 korona; a VI-ik csoportra 30 korona, a VII-ik csoportra 30 korona, a VIII-ik csoportra 350 korona, a IX-ik csoportra 250 korona készpénzben vagy biztosítékképes értékpapirokban leteendő és az erről szóló városi pénztári nyugta az ajánlathoz csatolandó.

Az ajánlatok 1909. évi december hó 28-án délután 2 órakor fognak a városháza kis tanácstermében felbontatni, mely alkalommal az ajánlattevők, vagy igazolt képviselőik jelen lehetnek.

A szállítási feltételek a kórház gondnoki hivatalában délelőtt 10—12 és 3—5 óra között megtekinthetők.

Az ajánlatban kiteendő, hogy ajánlattevő a szállítási feltételeket ismeri és azoknak magát aláveti. Ajánlattevők ajánlataikkal a végleges döntésig kötelezettségben maradnak.

A szállítás elnyerői kötelesek az összes cikkeket, amennyiben azok a magyar szent korona országai területén termeltetnek, teljesen a magyar termelés és ipar révén beszerezni, illetve azt hazai terményekből magyar honos munkásokkal előállítani. Ennek igazolására tartoznak a szükséges adatokat a „Közszállítási Szabályzat”-ban megnevezett ellenőrző közegek rendelkezésére bocsátani.

A felett, hogy az egy vagy három évre tett ajánlatok alapján, a szerződés egy, vagy három évre kötessék meg, a városi tanács határoz, mely határozat meg nem támadható.

A városi tanács fentartja magának ama jogot, hogy a beérkezett ajánlatok között — tekintet nélkül az egységárgakra — szabadon választhasson.

Ujvidék szab. kir. város tanácsa, 1909. évi december 18-án.

Dr. Demetrovics Vladimir s. k. polgármester.

Vasárnap

1910. január 2-án

MEGNYILIK

a városi

ártézi fürdő

és

hidegvizgyógy-

intézet.

Vendéglő-változtatás!

Tisztelettel van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására adni, hogy Ferenc József-tér 1. szám alatti vendéglőmet átadtam és a polgári lövőde vendéglőjét veszem át, a melyet f. évi december 31-én egy Sylvester-estélylyel megnyitni fogok.

Amidőn a n. é. közönségnek, valamint eddigi igen tisztelt vendégeimnek magamat a legmelegebben ajánlom, vagyok számos látogatásukért esedezve

kiváló tisztelettel
KOCSIS MIKLÓS,
vendéglős.

3-4

Szives tudomásul.

Tisztelettel értesitem mélyen tisztelt ve-
vőimet, Ujvidék és környéke nagyérdemű
közönségét, hogy raktáron tartok mindennemű
villanyos, szalon, étkezőszoba lüsterlámpákat,
ugyszintén az összes ezen szakmába tartozó
világítási tárgyakat is a legszebb és a legna-
gyobb választékban. Amelyre a mélyen tisztelt
közönség szives megtekintését kérem! Továbbá
elvéallalok minden ezen szakmába vágó villamos
vezeték felszerelését igen jutányos árak
mellett.

Tisztelettel

Nachtmann Szilveszter

4-10

Ujvidék, Kossuth Lajos-u. 10. sz.

Matkovits

szobafestő
és mázoló

Rókus

KOSSUTH LAJOS-UTCA 45.
ÖRMÉNYTEMPLOMHÁZ.

Világos fő

mindenkor

Dr. Oetker sütőporát

használja, mely a legjobb, legtökéletesebb és orvosok által ajánlott pótléka az élesztőnek vagy kovásznak.

Ezt a port 12 fil. csomagokban — melyek 1/2 kg. lisztre elégségesek — minden fűszerárú, droguista stb. üzletben árúsitják. — Ezerszeresen bevált. — Sütemények, kalács és tésztákhoz való használati utasítás ugyanott ingyen. 1-13

SZULTÁNFORRÁS

A húgyhajtó és húgysavoldó vizek királya, bór- és dús lithion-tartalmu ásványvíz.

Kiváló vegyi összetétele következtében sikerrel alkalmazható vese-, húgykő- és hólyagbajok eseteiben, valamint cukorbetegségeknel, csúzos bántalmaknál; továbbá a légző- és emésztőszervek hurutos bajainak gyógyítására

Igazgatóság: Budapest, IV. Ferenz József-rakpart 22.
Kütelőszám: EPERJES.

Ujvidéken kapható minden fűszerkereskedésben.

Csak akkor válódi, ha a háromszögletű palack alábbi sávval (vörös és fekete nyomás sárga papíron) van ellátva.

Eddigél felülmulhatlan!!!

W. Maager
valódi tisztított

CSUKAMÁJOLAJA

(törvényileg védett felszerelés)

sárga üvege . . . . 2.—
fehér " . . . . 3.—

Wilhelm Maagertől
Wien-ben.

1869-óta Ausztria-Magyarországban általában bevezetve.

Tanár és orvos urak részéről előszeretettel rendelve.

Kapható a legtöbb gyógyszerárban és drogériában.

Főraktár és szétküldés Ausztria-Magyarország részére:

W. Maager, Wien.

III/3. Heumarkt, 3.

Utánzatok bírólag hűntetnek.

10-18

971 szám 1909.

Versenyárgyalási hirdetmény.

A földmivelésügyi m. kir. miniszter ur rendeletére a szurduki Dunaszakaszon 1906—1907. években létesített szabályo-

zási művek kijavításánál végrehajtandó s 1296 m³ első osztályu és 3889 m³ másodosztályu kőanyag szállításából és beépítéséből álló munkálatoknak vállalatba adása céljából 1910. év január hó 7-én délelőtt 11 órakor az ujvidéki m. kir. folyammérnöki hivatal helyiségében újabb nyilvános zárt ajánlati versenytárgyalás fog tartatni.

A versenytárgyaláson az ajánlattevők vagy azok képviselői jelen lehetnek. — A végrehajtandó munkálatok terve, a kötendő szerződés tervezete és az annak kiegészítő részét képező általános és részletes feltételek valamint az ajánlati feltételek az ujvidéki m. kir. folyammérnöki hivatalnál a hivatalos órák alatt megtekinthetők s ugyanott szerezhető meg az ajánlati minta is.

Az ajánlatok, melyeket az ajánlati feltételek szerint és az előirt minta használatával kell kiállítani, a fent jelzett napon délelőtt 1/2 11 óráig az ujvidéki m. kir. folyammérnöki hivatal főnökénél nyújtandók be.

Ujvidék, 1909. évi december hó.

1-1 M. kir. folyammérnöki hivatal.

Urasági lakás,

a város főterén, hat szobából, légszusz- és villanyvilágítással, fürdőszobával, vízvezetékkel és mellékhelyiségekkel AZONNAL kiadó.

Bővebbet Mayer Imrénél Ferenc József tér 3. Wagner-ház.

A Richter-féle

HORGONY-KÖÉPÍTŐSZEKRENYEK

mint harminc év előtt úgy :: ma is ::

a gyermekek kedvenc játéka,

ők az időpróbat fényszeresen kiállották.

Minden évben szaporodik azon atyák száma, a melyek mint gyermekek e Horgony-Kőépítőszekevényeket megkedvelték és mostan saját gyermekeikkel ismét építeni kezdenek.

Lehet-e jobb tovább ajánlás?

Bizonyára nem, és azért egy anya se mulassza el első és legelőkelőbb ajándékul gyermekei számára egy valódi Horgony-Kőépítőszekevényt kiválasztani. Ez legjobban történik az új képes építőszekevény-árjegyzék szerint, a mely kívánatra szívesen bérmentve beküldetik és a melyben bővebbet találunk a Horgony-Hidépítőszekevényekről és a kedvelt Meteor-rakásjátékokról is. A Richter-féle Horgony-Kőépítőszekevények és Horgony-Hidépítőszekevények ismertető jele a „Horgony“ védjegy és valamennyi finomabb bel- és külföldi játékaru-kereskedésben a gyár által megszabott olesó árban kaphatók; biztonság kedvéért bevásárláskor nyomatékosan Richter-féle Horgony-Kőépítőszekevényt kérjünk és ne hagyjunk magunkra sem-

miféle utánzatot ráerőszakolni, a melyek p. o. kiegészítésül teljesen értéktelenek volnának. A ki régi szekevények kiegészítésére nézve nincsen tájékozva, az kívánatra az alanti cégtől díjmentesen megkapja az új árjegyzéket, vagy pontos felvilágosítást.

kir. und. és kam. szállítók

RICHTER F. Ad. Tsa.

Bécs, I., Operng. 16.

A ki zenekedvelő és egy mechanikai zenélőművet beszerezni akar, az hozassa meg a legújabb árjegyzéket a híressé vált Imperator zezelőművekről kerek acélhangjegylemezekkel és ki egy beszélőgépet venni akar, az kérje a beszélőgép-árjegyzéket, abban a legjobb beszélőgépek felsorolva vannak.

A városi artézi fürdő és hidegvizgyógyintézet

Ujvidéken, a Rákóczi Ferencz-uton

Vasárnap, 1910. január 2-án

nyílik meg.

A város tulajdonát képező diszes új fürdőpalota. A messze vidéken nagyhirű és gyógyhatásáért ezrek által legjobbanak elismert radioaktiv jótartalmu gyógyviz. Hankó Vilmos dr. kémiai tanár, a Magyar Tud. Akadémia tagja, a Balneologiai értecsítő szerkesztője, Wartha Vince, miniszteri tanácsos, műegyetemi tanár és Grittner Albert, a Magyar Királyi Államvasutak laboratoriumának vezető-vegyésze által a lipiki fürdő vizénél „tetemesben dusabb jótartalmunak“ elismert víz. Köszvény, csusz, ischiász, görvély, idegbaj, sápkór, vesebaj stb. betegségek gyógyítására ezrek által kipróbált és legjobbnak talált gyógyviz.

50 pazar kádfürdőhelyiség.

Luxus, I. és II. osztályu kádakkal. Remek fayence kádak. Minden kádnál külön zuhany. A kényelem és hygienia szempotjából a legmodernebbül felszerelve.

Diszes új gőzfürdő

54 öltözőfülkével, négy nagy fayence medencével, legkülönfélébb zuhanyok. Száraz légkamrával, gőzkamrával, dörzsölő helyiséggel. Mindennütt a legnagyobb kényelem. Külön fodrászterem. Pihenőterem. Olvasóterem. Vizsgázot fővárosi masseurök és masseurnök. Szerda délelött és szombat délután női gőzfürdő. Pedicure, Manicure.

Modern és tökéletes és a városban egyedülálló, fényüzéssel felszerelt

hidegvizgyógyintézet.

Összes hidegvizgyógymódok, Szénsavas fürdők, Iszap, Franzensbadi és pöstyényi iszap- és móórfürdők. Gyógy-massage minden fajtája és vibrációs massage. Radiogen ivókurák és fürdők, fangoborogatások. Részletes meleg és forró légfürdők. Nap- és légfürdő. Homokfürdő.

A fürdőben elegáns vendéglői helyiség van, hol mindenkor a legizletesebb *étkek, pompás italok* kaphatók.

Rendkívül elegáns vendégszobák a fürdőépületben.

A fürdőben állandó fürdőorvos van. Telefon: 264. szám.

Automobiljárat a fürdőhöz. Kombinált olesó árak. Bővebbet a külön falragaszok.

==== Diszes prospektust ingyen küld =====

A fürdőigazgatóság.